

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Saksbehandler: Michael Bell
Telefon direkte:
Vår dato: 23.10.2024
Vår referanse: 24/24184-2

Deres dato: 10.05.2024
Deres referanse:

Høring – Forsvarets søknad om opprettelse av permanent restriksjonsområde for Reitan

1. Bakgrunn

Luftfartstilsynet har mottatt en søknad fra Luftforsvaret ved JAOC, Reitan, heretter Forsvaret, vedrørende opprettelse av et permanent restriksjonsområde i luftrommet over Forsvarets operative hovedkvarter på Reitan. Området er avmerket på oversiktskartet under. På kartet fremkommer også relevante luftromsstrukturer.

Innspill til høringen kan sendes til Luftfartstilsynet på e-postadresse postmottak@caa.no, og merkes med saksnummer 24/24184.

Høringsfristen er 9. desember 2024.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Michael Bell, mib@caa.no.

2. Nærmere om de omsøkte områdene

Søknaden gjelder et område øst av Tverlandet i Bodø kommune. Området er utformet som en sirkel med fotpunkt i posisjonen 671801N 0145149E. Områdets vertikale utstrekning er fra bakke-/havnivå og strekker seg opp til 1500 fot over middel havnivå. Området ligger i ikke-kontrollert luftrom øst av Bodø kontrollzone og anses å ha begrenset betydning for lufttrafikk til og fra Bodø Lufthavn.

I restriksjonsområdet er det foreslått et forbud mot å fly i området for alle luftfartøy, herunder ubemannede luftfartøy og modellfly, med mindre man har innhentet tillatelse på forhånd fra Forsvaret v/JAOC. Unntatt fra dette forbudet er militær- og politiflyginger, luftfartøy som deltar i søk- og redningsoppdrag samt ambulanseflyginger.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Forsvaret beskriver i sin søknad at de har et behov for å sikre den militære installasjonen på Reitan fra droner og annen luftfart. De ønsker at det skal være tydelig for alle lufttomsbrukere at det ikke skal flys i nærheten av installasjonen.

Hvilke tiltak er relevante?

For å oppnå de behovene som Forsvaret beskriver i søknaden, så er opprettelse av et restriksjonsområde et egnet tiltak. Restriksjonsområdet skal være permanent aktivt.

Luftfartstilsynet kan opprette restriksjonsområder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om lufttomsorganisering §§ 17 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a.

Restriksjonsområder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om lufttomsorganisering § 4, første ledd.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av permanente restriksjonsområder er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, ikke lengre vil være tilgjengelig uten forhåndstillatelse fra Forsvaret.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av et permanent restriksjonsområde. Virkningene vil derfor være permanent.

De positive virkningene av tiltaket er først og fremst at restriksjonsområdet vil sikre at Forsvaret har kontroll på luftrommet over Reitan. Restriksjonsområdet vil også ivareta flysikkerheten på en god måte da Forsvarets aktivitet inne i restriksjonsområdet vil være segregert fra annen ikke-deltagende lufttrafikk.

At det etableres et restriksjonsområde vil redusere risikoen for at sivile uforvarende opererer ubemannet luftfart over militært område da utstrekning og høyde på området vil være publisert i AIP Norge. Luftfartstilsynet forventer at på lengre sikt vil informasjon om området også gjøres tilgjengelig i formater og på plattformer som er lettere tilgjengelig for lufttomsaktører, da spesielt det ubemannede luftfartssegmentet.

De negative virkningene av tiltaket vil i hovedsak berøre kommersielle og private luftromsaktører som kan få redusert tilgang til luftrom i området.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes viktige motforestillinger mot opprettelsen av restriksjonsområdene, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at området opprettes.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av ett -1- permanent restriksjonsområde slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at alle luftfartøy som ikke opereres av Forsvaret retter seg etter det flyforbudet som forskriften fastsetter.

Med vennlig hilsen

Henning Raymond Tennes
seksjonssjef
Flyplass-flysikring

Michael Bell
flysikringsinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Kopi til: FORSVARET - Øyvind Blomseth Helgesen

Forskrift om opprettelse av et permanent restriksjonsområde EN R423 «REITAN» over Forsvarets operative hovedkvarter

Fastsatt av Luftfartstilsynet ... med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart §§ 9-1 a første ledd og 15-4, jf. delegeringsvedtak 14. august 2017 nr. 1639, jf. forskrift 14. desember 2021 nr. 3530 om lufttomsorganisering § 17 første ledd.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å opprette et permanent restriksjonsområde i luftrommet over Forsvarets operative hovedkvarter på Reitan.

§ 2. Stedlig virkeområde for restriksjonsområdet

Restriksjonsområdet EN R423 «REITAN» er utformet som en sirkel med fotpunkt i posisjonen 671801N 0145149E. Områdets vertikale utstrekning er fra bakke-/havnivå og strekker seg opp til 1500 fot over middel havnivå.

§ 3. Lufttomsrestriksjoner

All flyging i restriksjonsområdet er forbudt med mindre særskilt tillatelse er gitt av Forsvaret. Forbudet gjelder all luftfart inkludert ubemannet luftfartøy og modellfly, men ikke flyginger etter Avtalen om det åpne luftrom, militær- og politiflyginger, luftfartøy som deltar i søk- og redningsoppdrag samt ambulanseflyginger.

§ 4. Overtredelsesgebyr

Luftfartstilsynet kan gi pålegg om overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13 a-5 nr. 6, for overtredelse av lufttomsrestriksjonene i § 3, jf. § 2.

§ 5. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft ....

Høringsliste

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Digitaliserings- og Forvaltningsdepartementet (DFD)
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Brønnøysundregistrene
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Forsvaret
Luftforsvarets våpenskole
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarsbygg
Forsvarsmateriell
Hovedredningssentralen
Kystvakten
Havindustritilsynet
Meteorologisk institutt DNMI
Miljødirektoratet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Sokkeldirektoratet
Politiets Helikoptertjeneste
Politidirektoratet
Politiets sikkerhetstjeneste
Regelrådet
Sjøfartsdirektoratet
Statens havarikommisjon for transport
Tolletaten

Avinor AS
Avinor Flysikring AS
BARIN – Board of Airline Representatives in Norway
Scandinavian Airlines System, Scandinavian Operations Management
Widerøe's Flyveselskap AS
Norwegian Air Shuttle ASA
Stiftelsen Norsk Luftambulans
Norsk Luftambulans AS
Arctic Aviation AS
Avincis Aviation Norway AS
Airlift AS
Elfly AS
Delta Luftfart
EAA - Chapter 573

Heli Team AS
Lufttransport FW AS
Lufttransport RW AS
Forbundet Styrke
Landsorganisasjonen i Norge
NFF Norsk Flyoperatør Forbund
NHO Luftfart
NHO Logistikk og transport
Norges Luftsportforbund
Norsk Allmennflyforening (AOPA)
Norsk Flygerforbund
Norsk Flygelederforening
Norske flyspeditørers forening
Norsk Helikopteransattes Forbund
Norsk Kabinforening
Bransjeforeningen Offshore Norge
PARAT
UAS-Norway - Norsk Forening for Ubemannede Luftfartøy

Bodø kommune
Nordland fylkeskommune
Statsforvalteren i Nordland